

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kuntien valtionosuuslain 27 §:n, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 ja 28 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 83/2007 vp) täydentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi eduskunnalle 21 päivänä syyskuuta 2007 annettua hallituksen esitystä laeiksi kuntien valtionosuuslain 27 §:n, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 ja 28 §:n muuttamisesta (HE 83/2007 vp).

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetussa laissa säädettyä valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtionosuus olisi vuosina 2008—2011 kokonaan tasolla laskettuna 32,74 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisista kustannuksista. Kuntien osuus mainituista kustannuksista olisi tällöin vastaavasti 67,26 prosenttia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia ehdotetaan korotettavaksi kunta-alan palkkaratkaisusta kunnille aiheutuvien lisäkustannusten perusteella siten, että korotus lisää kuntien valtionosuuksia 150 miljoonalla eurolla. Lisäksi valtionosuusprosenttia ehdotetaan tarkistettavaksi kustannustason muutoksen tarkentumisen takia.

Edellä todetun lisäksi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuutta ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti vuonna 2008 yhteensä 18 miljoonalla eurolla, millä tuetaan kuntien tuloksellisuushankkeisiin liittyvien palkkausjärjestelmien edistämistä.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodeksi 2008 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden määräytymisen perusteena käytettävistä laskennallisista kustannuksista huomattava osa muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön palkkakustannuksista (n. 58 prosenttia). Pelkästään terveydenhuollossa palkkakustannusten osuus kokonaiskustannuksista on noin 67 prosenttia.

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaan hallitus on valmis tukemaan korotetulla valtionosuudella sellaista kuntasektorille syntyvää palkkaratkaisua, joka edistää naisvaltaisten alojen palkkojen kilpailukykyä.

Kunta-alan palkkaratkaisusta kunnille aiheutuva lisäkustannusta ehdotetaan kompensoitavaksi korottamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuutta. Lisäksi valtionosuusprosenttiin ehdotetaan tehtäväksi vähäisiä tarkistuksia kustannustason muutoksen täsmentymisen takia.

Ehdotetut valtionosuusprosentin muutokset alentavat valtionosuusprosenttia voimassa olevasta yhteensä 1,14 prosenttiyksikköä aiemmin ehdotetun 2,11 sijasta. Näin vuosien 2008—2011 sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuusprosentiksi tulisi 32,74 aiemmin ehdotetun 31,77 sijasta.

Edellä todetun lisäksi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuutta ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti vuonna 2008 yhteensä 18 miljoonalla eurolla, millä tuetaan kuntien tuloksellisuushankkeisiin liittyvien palkkausjärjestelmien edistämistä. Korotus on 3,43 euroa asukasta kohden ja se makset-

taisiin kunnille yhtenä eränä viimeistään 11 päivänä tammikuuta 2008.

2 Taloudelliset vaikutukset

Täydennettäväksi tarkoitettuun hallituksen esitykseen (HE 83/2007 vp) verrattuna suurin muutos aiheutuu 150 milj. euron valtionosuuden lisäyksestä, jolla tuetaan kunta-alan palkkaratkaisua. Näin hallitusohjelman mukaiset valtionosuuden lisäykset olisivat alkuperäisen esityksen 21,3 miljoonan euron sijasta 171,3 miljoonaa euroa. Tämä lisäys korottaisi valtionosuusprosenttia 1,11 prosenttiyksikköä aiemman 0,14 prosenttiyksikön sijasta.

Lisäksi vuosien 2001—2005 vajaiden indeksikorotusten palautus laskennallisiin kustannuksiin vähentää valtionosuusprosenttia 1,42 prosenttiyksikköä alkuperäisen 1,43 sijasta ja kuntien verotulomenetysten kompensointi 119 milj. eurolla korottaa valtionosuusprosenttia 0,77 prosenttiyksikköä alkuperäisen esityksen 0,78 sijasta. Muutokset ovat teknisiä ja ne johtuvat kustannustason muutoksen tarkentumisesta.

Kuntien tuloksellisuushankkeisiin liittyvien palkkausjärjestelmien edistämiseksi kunnille maksettava valtionosuuden lisäys, 3,43 euroa asukasta kohden, lisää kuntien valtionosuutta sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin yhteensä 18 miljoonalla eurolla vuonna 2008. Valtionosuuden lisäys on kertaluontoinen, eikä sitä enää makseta vuoden 2008 jälkeen.

Kustannustenjaon tarkistuksen ja valtionosuusprosentin muutosten vaikutus valtionosuuksiin STM	valtionosuusprosentti	milj. euroa
Valtionosuusprosentti vuonna 2007	33,88	
Muutokset vuonna 2008:		
I. Kustannustenjaon tarkistus, jossa on otettu huomioon:		+ 226,1
a) vuosien 2001—2005 vajaat indeksikorotukset, jotka on otettu täysimääräisesti huomioon toteutuneissa kustannuksissa	- 1,42	
b) edellisen kustannustenjaon tarkistuksen viimeisen erän kompensoiminen verojärjestelmän kautta vuodesta 2007	- 1,00	

lukien		
2. Vuosien 2006—2007 vajaat indeksikorotukset, jotka on otettu täysimääräisesti huomioon arvioiduissa laskennallisissa kustannuksissa	- 0,16	
Muut vuoden 2008 talousarvioesitykseen liittyvät muutokset:		
a) vanhustenhuollon ja perusterveydenhuollon vahvistaminen	+ 1,11	+ 171,3
b) avo- ja laitoshoidon rajanvedon poistaminen	- 0,29	- 44,0
c) maksu-uudistukseen liittyvä valtionosuuden vähennys	- 0,16	- 25,0
d) sosiaalihankeeseen irrotetun määrärahan palautus	+ 0,01	+ 1,5
e) verotulomenetyksen kompensatio	+ 0,77	+ 119
3. Valtionosuusprosentin muutos/valtionosuuden muutos	- 1,14	+ 448,8
Valtionosuusprosentti vuonna 2008	32,74	

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä sisäasiainministeriön kanssa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitys on tarkoitettu täydentämään eduskunnalle erikseen annettua hallituksen esitystä laeiksi kuntien valtionosuuslain 27 §:n, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n sekä

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 ja 28 §:n muuttamisesta (HE 83/2007 vp).

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2008 alusta. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sosiaali- ja terveyshuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (733/1992) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1327/2006, seuraavasti:

18 §

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuus

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset jakautuvat vuosina 2008—2011 kuntien ja valtion kesken siten, että kuntien osuus tämän lain mukaan määräytyvistä kustannuksista on 67,26 prosenttia ja valtion osuus 32,74 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Vuonna 2008 sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta korotetaan lisäksi 3,43 eurolla asukasta kohden kuntien tuloksellisuushankkeisiin liittyvien palkkausjärjestelmien edistämiseksi. Korotus maksetaan kunnille yhtenä eränä viimeistään 11 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Astrid Thors*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

sosiaali- ja terveyshuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (733/1992) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1327/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuus

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset jakautuvat vuonna 2007 kuntien ja valtion kesken siten, että kuntien osuus tämän lain mukaan määräytyvistä kustannuksista on 66,12 prosenttia ja valtion osuus 33,88 prosenttia.

Ehdotus

18 §

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuus

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset jakautuvat vuosina 2008—2011 kuntien ja valtion kesken siten, että kuntien osuus tämän lain mukaan määräytyvistä kustannuksista on 67,26 prosenttia ja valtion osuus 32,74 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Vuonna 2008 sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta korotetaan lisäksi 3,43 eurolla asukasta kohden kuntien tuloksellisuushankkeisiin liittyvien palkkausjärjestelmien edistämiseksi. Korotus maksetaan kunnille yhtenä eränä viimeistään 11 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.